

การจัดประสบการณ์ฝึกปฏิบัติการพยาบาล

ก. การศึกษาภาคปฏิบัติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้จัดการศึกษาภาคปฏิบัติโดยให้มีการฝึกภาคปฏิบัติตามระบบการสอนทางไกลเป็น 4 ประเภท คือ การฝึกด้วยตนเอง การฝึกเฉพาะกรณี การฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล (โดยการนัดหมาย) และการฝึกอบรมเข้ม

1. การฝึกด้วยตนเอง (ขณะปฏิบัติหน้าที่ประจำ) เมื่อศึกษาเอกสารการสอนชุดวิชาแล้ว นักศึกษาต้องทำกิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ระบุให้ผู้เรียนฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลด้านการสอน การแนะนำ ให้คำปรึกษาและการแก้ไขปัญหาสุขภาพในขณะปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งอยู่ภายใต้การนิเทศและควบคุมกำกับของผู้บังคับบัญชา หรือพยาบาลวิชาชีพในตำแหน่งต่างๆ อาทิ หัวหน้าหอผู้ป่วย หัวหน้าฟลัด และหัวหน้าทีมการพยาบาล เป็นต้น

2. การฝึกเฉพาะกรณี (นอกเวลาการปฏิบัติหน้าที่ประจำ) เมื่อศึกษาเอกสารการสอนชุดวิชาแล้ว นักศึกษาต้องทำกิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ระบุให้ผู้เรียนฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลตามที่ได้รับมอบหมายไว้ในเอกสารการสอนของแต่ละชุดวิชา โดยใช้เวลานอกเวลาประจำการตามปกติไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 15 สัปดาห์ นักศึกษาให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการที่มีลักษณะตามปัญหาที่กำหนดไว้ในเอกสารการสอนของแต่ละชุดวิชา ทั้งนี้ อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของพยาบาลวิชาชีพที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ โดยมีขั้นตอนของการเข้ารับการฝึกเฉพาะกรณี ดังนี้

2.1 มหาวิทยาลัยดำเนินการติดต่อประสานงานการศึกษากับผู้บริหารแหล่งฝึกปฏิบัติและเปิดเป็นศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจของสาขาพยาบาลศาสตร์ในแต่ละปี และนักศึกษาเข้ารับการปฐมนิเทศตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.2 นักศึกษาติดต่อกับหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจสาขาพยาบาลศาสตร์ตามระเบียบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.3 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ แจ้งหน่วยงานที่มีนักศึกษาขอเข้าศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และดำเนินการประสานเอื้ออำนวยบริการการศึกษา และควบคุมดูแลการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา

2.4 นักศึกษาให้พยาบาลวิชาชีพผู้ควบคุมดูแลการฝึกปฏิบัติลงนามรับรอง และหัวหน้าพยาบาลลงนามกำกับในแบบฟอร์มที่มหาวิทยาลัยกำหนด นักศึกษาต้องแนบบแบบฟอร์มลงนามรับรองนี้ในรายงานกรณีศึกษาของนักศึกษาทุกฉบับ

3. การฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล (โดยการนัดหมาย) เมื่อนักศึกษาศึกษาเอกสารการสอนแล้ว ได้มีการใช้ความรู้จากเอกสารการสอนฝึกปฏิบัติการพยาบาลด้วยตนเองระหว่างปฏิบัติหน้าที่ประจำ และมีการฝึกเฉพาะกรณีเพิ่มเติมตามกิจกรรมที่กำหนด มหาวิทยาลัยได้กำหนดนัดหมายให้นักศึกษาพบกับกลุ่มเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์ที่แหล่งฝึกปฏิบัติตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่ เพื่อเสริมความรู้ ทักษะการใช้ความคิด และประสบการณ์ปฏิบัติการพยาบาล ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของอาจารย์สอนเสริม โดยมีนักศึกษากลุ่มละประมาณ 4-8 คน ต่ออาจารย์ 1 คน จำนวน 2 ครั้ง และครั้งสุดท้ายจะเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติการพยาบาลติดต่อกัน 2 วัน

4. การฝึกอบรมเข้ม นักศึกษาทุกคนที่ลงทะเบียนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาลเมื่อเหลือ 3 ชุดวิชาสุดท้ายของหลักสูตร นักศึกษาต้องทำกิจกรรมก่อนเข้าฝึกอบรมเข้ม คือ ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างและระบบการบริหารจัดการของโรงพยาบาล งานบริการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพครบรอบ 24 ชั่วโมง วิธีการศึกษาต้องเป็นไปตามระเบียบวิธีปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยกำหนด

การฝึกอบรมเข้มที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีระยะเวลา 5 วัน เวลา 08.00-22.00 น. นักศึกษาร่วมทำกิจกรรมกลุ่มที่นักศึกษากลุ่มละประมาณ 25 คน ต่ออาจารย์พยาบาล 1 คน เพื่อเสริมทักษะการคิด การวิเคราะห์เกี่ยวกับการมองคน การตัดสินใจ การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร ค่านิยม การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการพยาบาล การบริหารจัดการงานบริการพยาบาล การประกันคุณภาพการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาลเชิงวิชาชีพ จริยธรรม และกฎหมายในการประกอบวิชาชีพ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมาบรรยายพิเศษในบางโอกาส

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลในแต่ละชุดวิชา มีจำนวนหน่วยกิต ประเภทของการฝึก จำนวนชั่วโมง การฝึกปฏิบัติและคะแนนการประเมินผล ดังแสดงในตารางข้างล่างนี้

ตารางแสดงจำนวนหน่วยกิต ประเภทและชั่วโมงการฝึกปฏิบัติ และการประเมินผลจำแนกตามชุดวิชา

ชุดวิชา	จำนวนหน่วยกิต (ภาคปฏิบัติ)	ประเภทและจำนวนชั่วโมงการฝึกปฏิบัติ					การประเมินผล	
		ฝึกด้วยตนเอง	ฝึกเฉพาะกรณี	ฝึกเสริมทักษะ*	ฝึกอบรมเข้ม**	รวมชั่วโมงฝึกปฏิบัติ	คะแนนภาคทฤษฎี (ร้อยละ)	คะแนนภาคปฏิบัติ (ร้อยละ)
51102 การส่งเสริมสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช*	3	75	120	25	-	220	50	50
51105 การพยาบาลชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น*	3	75	120	25	-	220	50	50
51207 การพยาบาลเด็กและวัยรุ่น*	3	75	120	25	-	220	50	50
51208 การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ*	3	75	120	25	-	220	50	50
51309 การพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์*	3	75	120	25	-	220	50	50
51304 ประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาล**	4	75	120	-	40	235	40	60
รวม	19	450	720	125	40	1,335		

หมายเหตุ	*	อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา 1:4 – 8 คน
	**	อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา 1:20-25 คน

ข. การแต่งกาย

นักศึกษาต้องแต่งชุดเครื่องแบบพยาบาลสีขาวทุกครั้งที่มีการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยเก็บผมให้เรียบร้อย ไม่ปล่อยยาวหรือรัดด้วยยาง หรือถักเปียปล่อยยาว และติดป้ายชื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ห้ามใส่เครื่องประดับต่างๆ ยกเว้นนาฬิกาสำหรับการฝึกปฏิบัติชุดวิชา 51105 การพยาบาลชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น การฝึกเสริมทักษะครั้งแรกและการเยี่ยมครอบครัวให้นักศึกษาแต่งชุดพยาบาลอนามัยสีฟ้าพร้อมทั้งติดป้ายชื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ค. การประเมินผล

ในการประเมินผลชุดวิชา 51102, 51105, 51207, 51208, 51304 และ 51309 นั้น นักศึกษาต้องสอบผ่านทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในกรณีที่นักศึกษาสอบไม่ผ่านกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง นักศึกษาต้องลงทะเบียนสอบซ่อมในกิจกรรมนั้น และถ้าสอบซ่อมไม่ผ่านต้องลงทะเบียนเรียนใหม่ทั้งชุดวิชา สำหรับการลงทะเบียนสอบซ่อมนั้น ให้นักศึกษาลงทะเบียนตามวิธีการปกติ ถ้านักศึกษาสอบซ่อมภาคปฏิบัติ สาขาวิชาจะติดต่อกับนักศึกษาเพื่อมอบหมายกิจกรรมในเรื่องฝึกปฏิบัติ และวิธีการสอบภาคปฏิบัติต่อไป และขอให้นักศึกษายึดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผล และการสอบซ่อมชุดวิชาที่มีการฝึกปฏิบัติและชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ ตามประกาศมหาวิทยาลัยฯ